Sprawozdanie z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny za 2019 rok

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny na 2019 r., przyjęto Uchwałą Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach Nr IV/39/18 z dnia 28 grudnia 2018 roku. Realizację programu zaplanowano w następujących obszarach:

- zwiększenie skuteczności działań prowadzonych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,
- zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych,
- ograniczanie skutków wynikających z zachowań ryzykownych nadużywania napojów alkoholowych i/lub używania innych substancji psychoaktywnych,
- redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa,
- zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy,
- konstruowanie i utrwalanie modelu trzeźwego stylu życia oraz promowanie postaw abstynenckich. Tworzenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Promocja zdrowia;
- prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych w środowisku lokalnym w zakresie zagrożeń uzależnieniami ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin z problemem uzależnień przez objęcie ich formami pomocy psychospołecznej i prawnej oraz zajęciami w grupach wsparcia,
- zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- edukacja w zakresie profilaktyki oraz szkód wynikających z nadużywania alkoholu, stosowania środków psychoaktywnych.

Realizacja Programu wymagała współpracy takich instytucji jak m.in Urząd Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat

Policji, Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwionce-Leszczynach, Sąd Rejonowy oraz Placówek Lecznictwa Odwykowego, Placówek Oświatowych, Placówek Wsparcia Dziennego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacji pozarządowych.

Zadania w **obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych** realizowane poprzez działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czerwionce –Leszczynach, wiązały się z prowadzeniem postępowań wyjaśniających (101 spraw), pełnieniem dyżurów (47) i spotkań plenarnych(13), prowadzeniem rozmów interwencyjno- motywujące wobec osób zgłoszonych do Komisji. Udzielano informacji o miejscach pomocy i leczenia odwykowego, porad dla osób uzależnionych od alkoholu i zagrożonych narkomanią oraz ich rodzin, jak i w sprawach związanych z problemem uzależnień i wynikającą stąd przemocą w rodzinie. W ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzono 292 rozmów interwencyjno – motywacyjnych z osobami zgłoszonymi do Komisji, a 38 osobom udzielono informacji o miejscach i formach pomocy dla osób dotkniętych problemem alkoholowym.

Komisja prowadziła systematyczną współpracę z sądem i biegłymi sądowymi w zakresie zadań i wydawania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz wskazania rodzaju zakładu leczniczego wobec osób zobowiązanych do podjęcia leczenia odwykowego. Skierowano 40 wniosków do sądu o zastosowanie leczenia (43 spraw zakończono bez podejmowania dalszych działań). Pozostałe sprawy (18) pozostają w trakcie postępowania w 2020r.) Sprawy skierowane do sądu wiązały się z koniecznością opłaty wniosków oraz postępowań sadowych[1].

Ponadto w związku z działalnością Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uiszczono opłaty związane wynagrodzeniem dla członków Komisji - w stawkach ustalonych w Programie, zakupiono materiały i ulotki z zakresu profilaktyki. Opłacono szkolenia dla członków Komisji podnoszące ich kwalifikacje i kompetencje.

[1] Sprawozdanie GKRPA za 2019r. – źródło www.opsczerwionka.pl

W związku **z problemem przemocy w rodzinie i** prowadzoną procedurą „Niebieskie Karty" przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, członkowie Komisji brali udział w 216 spotkaniach Grup Roboczych.
W 24 sprawach Komisja wszczęła postępowanie w stosunku do osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosując przemoc w rodzinie nadużywają alkoholu.

Działania **wspierające pracę z rodzinami**, u których w związku z uzależnieniem występują problemy społeczne, jak i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin z problemem uzależnień, objęcie ich różnymi formami pomocy prowadzone były w ramach działalności Ośrodka Pomocy Społecznej.
Zadania Programu z zakresu pomocy w opiece i wychowaniu dziecka realizowane były w Placówkach Wsparcia Dziennego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz rodzin zagrożonych problemami uzależnień. Placówki Wsparcia Dziennego działają 5 razy w tygodniu**,** od godziny 9.00 do 19.00. W Placówkach organizowane były różne formy pomocy dla dzieci, w tym: dożywianie (podwieczorek), warsztaty i zajęcia dla dzieci, organizowanie czasu wolnego, pomoc w odrabianiu zadań domowych itp. Realizowano również programy dla rodziców: „Zawsze razem" i „Program profilaktyczny pracy z rodzicami/ opiekunami prawnymi wychowanków Placówki Wsparcia Dziennego w dzielnicy Leszczyny na rok 2019". Z programów tych skorzystało łącznie 34 rodziców/ opiekunów prawnych.

Na **realizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży** z rodzin z problemem alkoholowym bądź zagrożonych alkoholizmem, udzielono wsparcia finansowego - 30 000,-zł Dofinansowanie odbyło się w ramach ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizowanie Programów Profilaktycznych. Organizatorem wypoczynku była organizacja pozarządowa -Polski Czerwony Krzyż.

W zakresie zwiększania skuteczności działań w obszarze profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy odbyły się **konferencje i kampanie**:

- ✓ **konferencja** „Model profilaktyki zintegrowanej i jego praktyczne zastosowanie w profilaktyce problemów". Udział wzięło **50 osób** (zdjęcie 1).
- ✓ pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej wzięli udział w XXIII Ogólnopolskiej **Konferencji** Przeciw Przemocy w Rodzinie, która odbyła się w Krakowie.

Zdjęcie 1. Model profilaktyki zintegrowanej i jego praktyczne zastosowanie w profilaktyce problemów.

✓ zakupiono **kampanię "Dopalacze – Powiedz Stop!"** - skierowaną do uczniów szkół, placówek i rodziców. Kampania realizowana była przez cały miesiąc październik,

✓ realizowano **kampanię „Zachowaj Trzeźwy Umysł**". W kampanii udział wzięło 12 szkół oraz 2 Placówki Wsparcia Dziennego. O dofinansowanie w ramach Kampanii wystąpiło 5 szkół.

✓ zakupiono i zrealizowano **kampanię „Przeciw pijanym kierowcom**"

Zdjęcie 2. Kampania "Przeciw pijanym kierowcom"

✓ udział w Śląskim **Forum** Profilaktyki Uzależnień przy Ośrodku Kształcenia Samorządu Terytorialnego w Katowicach w celu wymiany doświadczeń, edukacji

w rozwiązywaniu problemów uzależnień na poziomie lokalnym. Uiszczono składki związane z członkostwem w Forum .

W 2019 r. prowadzono szereg **działań profilaktycznych i edukacyjnych w środowisku lokalnym** w zakresie zagrożeń uzależnieniami kierowanych szczególnie do dzieci i młodzieży. W ramach „Kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł" przeprowadzono w szkołach konkursy/ akcje, w ramach których zakupiono nagrody.

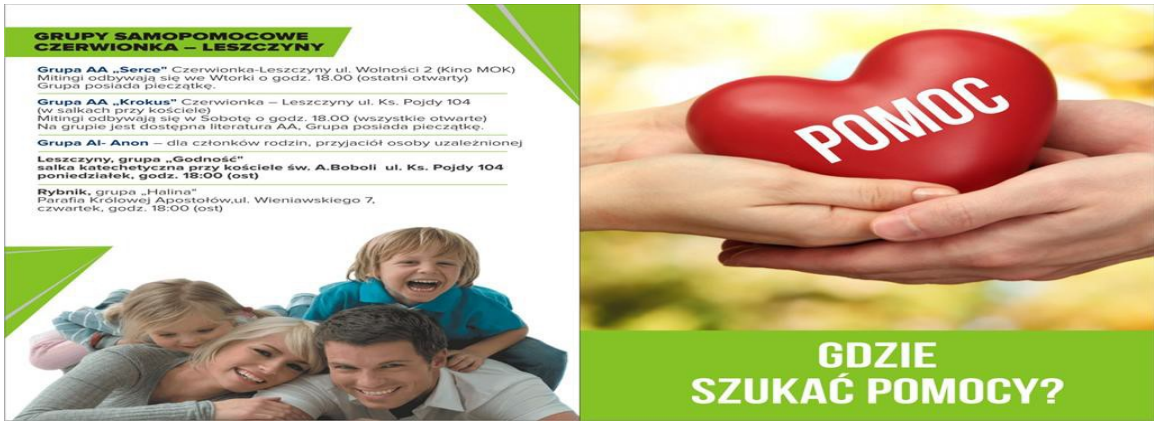
Nazwa konkursu/ akcji	**organizator**	**uczestnicy**
„Sportsmen i sportsmenka szkoły"	SP Palowice	150 uczniów
XX Mistrzostwa Dzieci i Młodzieży w Pływaniu Szkół	SP5	400 uczniów
Rozgrywki piłki nożnej	SP Bełk	108 uczniów
„Żyj zdrowo"	SP Bełk	23 uczniów
„Tydzień bez tytoniu"	SP Bełk	15 uczniów.
konkurs „senior-vivre"	SP4	10
Widowisko artystyczne z zakresu profilaktyki	Sp1	200
Ogólnopolski konkurs „Ja za 20 lat"	organizator Kampanii	8 osób

Na realizację działań profilaktycznych, edukacyjnych mających na celu zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy, **zakupiono materiały edukacyjne** z zakresu profilaktyki uzależnień oraz zorganizowano szkolenia.

- **Materiały, ulotki:**

Nazwa	**odbiorcy**	**ilość**	**koszt**
Ulotki profilaktyczne, książki edukacyjne z wydawnictw „Remedium"	PWD, OPS, GKRPA	661 szt.	1.464,25
„Gdzie szukać Pomocy"	Mieszkańcy gminy	300 szt.	362,00
Uzależnienia, zagrożenia i choroby XX wieku",	OPS, PWD	1 kpl.	389,00
Materiały dot. programu Unplugged.	szkoły	713 szt.	2.965,00
materiały profilaktyczne dot. FAS oraz dot. uzależnień behawioralnych	Młodzież, rodzice, ośrodki zdrowia szkoły	1kpl	3.379,00
Breloki z naklejką profilaktyczną	Kampania Przeciw Pijanym kierowcom	400 szt.	1.496,00

Zdjęcie 3. Ulotka „Gdzie szukać pomocy“

Szkolenia mające na celu podniesienie kwalifikacji z zakresu profilaktyki uzależnień:.

✓ **szkolenie** dot. zasad wydawania zezwoleń i kontroli punktów sprzedaż napojów alkoholowych, skierowane do sprzedawców napojów alkoholowych z terenu gminy oraz dla członków GKRPA. W szkoleniu wzięło udział 6 sprzedawców, 8 członków Komisji,

✓ zorganizowano **szkolenie** dla pracowników socjalnych - "Praca socjalna przeciwdziałanie alkoholizmowi – profilaktyka i aspekty prawne", w którym udział wzięło 16 osób. W celu realizacji projektu wykorzystane zostały zasoby własne Ośrodka Pomocy Społecznej,

✓ **szkolenie** dla rodziców pt. "Rodzice offline". Udział w szkoleniu wzięły 34 osoby,

✓ **szkolenie** z zakresu profilaktyki „FAS/FASD- mądrze decyduję o przyszłości” dla uczniów Zespołu Szkół w Czerwionce- Leszczynach. Udział wzięło 358 uczniów,

✓ **szkolenie** „Zadania i kompetencje KRPA procedury oraz prowadzenie dokumentacji związanej z pracą GKRPA w świetle aktualnych przepisów i zaleceń pokontrolnych NIK” – udział wzięło 11 osób,

✓ **szkolenie** pt. "Interwencja kryzysowa wobec osoby eksperymentującej, uzależnionej od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych" (zdjęcie nr4) dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, funkcjonariuszy Policji oraz pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej. Udział wzięło 20 osób,

✓ **szkolenie** „Ochrona danych osobowych- RODO- zmiany 2018 (…), w zakresie problematyki GKRPA”, dla 20 osób,

✓ **szkolenie** „ Praca nad motywacją osób uzależnionych(…) w obliczu podejrzenia lub wykrycia przemocy seksualnej wobec dziecka. Udział w szkoleniu wzięła 1 osoba- członek GKRPA,

✓ **szkolenie** „Jak pomóc rodzinie w sytuacji kryzysowej”, dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej , w szkoleniu udział wzięło 20 osób.

✓ **Szkolenie** dla pedagogów i wychowawców z rekomendowanego programu profilaktycznego „Unplugged”, w którym udział wzięło 15 osób.

Zdjęcie 4. „Interwencja kryzysowa wobec osoby eksperymentującej; uzależnionej od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych”

Inne działania i akcje o charakterze profilaktycznym wpisujące się w cele Programu:

✓ zajęcia w ramach programu profilaktycznego pt. "**Antymina**" prowadzone przez terapeutę. Udział w zajęciach wzięło 120 osób.

✓ **dyskoteka profilaktyczna** „Potrafię się bawić bez używek” w Placówce Wsparcia Dziennego. W dyskotece udział wzięło 80 wychowanków

✓ udział uczniów SP4 i SP7 w **musicalu profilaktycznym**. Dofinansowano bilety wstępu. skorzystało 203 uczniów**.**

✓ **akcja „Przeciw pijanym kierowcom".** Wydarzenie zostało zorganizowane przez Gminę i Miasto Czerwionka–Leszczyny we współpracy z Komendą Miejską Policji w Rybniku, Komisariatem Policji w Czerwionce–Leszczynach oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Czerwionce–Leszczynach. Funkcjonariusze policji badali stan trzeźwości kierujących, wręczano kierowcom breloczek z napisem: "Myślę – Prowadzę –Trzeźwo" oraz ulotki profilaktyczne.

✓ „**Gminna Olimpiada Profilaktyczna"(** zdjęcie nr 5). Wydarzenie zostało zorganizowane pod patronatem burmistrza Gminy i Miasta Czerwionka–Leszczyny. Olimpiada skierowana była do uczniów klas piątych. Udział wzięło 18 osób.

Zdjęcie 5. Gminna Olimpiada Profilaktyczna

✓ zorganizowano **spotkanie** dotyczące budowania zintegrowanego programu profilaktyki dla G. i M. Czerwionka-Leszczyny, w którym udział wzięło 20 osób,

✓ na terenie gminy przeprowadzono **badanie ankietowe** w ramach zintegrowanego programu profilaktyki dla G. i M Czerwionka-Leszczyny , zebrano 324 ankiety wśród mieszkańców gminy.

Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, w 2019 roku realizowano następująco:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydała 28 pozytywnych **opinii dotyczących zezwoleń** na sprzedaż napojów alkoholowych
  o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z Uchwałami Rady Miejskiej.
- Zespół Kontrolny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wspólnie ze Strażą Miejską przeprowadził **kontrole przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń** na sprzedaż napojów alkoholowych w 18 placówkach handlujących alkoholem (w tym 4 lokalach gastronomicznych i 14 sklepach).

W 2019 r. podjęte zostały **uchwały z zakresu profilaktyki**:

1. Uchwała Nr V/42/19 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 25 stycznia 2019r.w sprawie ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie Gminy i Miasto Czerwionka-Leszczyny dot. dzielnicy Czerwionka centrum
2. Uchwała Nr X/93/19 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie Gminy i Miasto Czerwionka-Leszczyny dot. Czerwionka Karolinka

Na realizację zadań w 2019 r. **wydatkowano środki finansowe** pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie **738 835,83 zł,** z tego:

- **30.000** zł środków przeznaczono na organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży przekazanych organizacjom pozarządowym - PCK w Knurowie
- przeciwdziałanie alkoholizmowi - **186 240,02** zł
- Wspieranie rodziny – PWD - **522 595,81** zł

Na przeciwdziałanie narkomanii przeznaczono i wykorzystano 5.000 zł.

Sporządził:

Hanna Depa, Patrycja Domżalska
Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwionce-Leszczynach.